

Liviu Comes

PATRU SCHITE
PENTRU VIOLINĂ ȘI PIAN

Op. 26 (1979)

Ediție de **Alice Mavrodin**

Liviu COMES

(18 dec. 1918, Șerel – 28 sept. 2004, București)

Liviu Comes s-a născut la Șerel, un sat din țara Hațegului, ca fiu al unui preot greco-catolic și al unei învățătoare. Familia Comes era o familie de preoți și învățători de țară, ajunsă la a șasea generație, un mediu cu preocupări intelectuale, în care oamenii erau deprinși, din tată în fiu, să-și povățuiască, îndrume, instruiască semenii. Cred că acest lucru explică foarte multe în ceea ce-l privește pe Maestrul Comes : vocația pedagogică înainte de toate, dar și gradul de rafinament, de civilizație, omenia nedezmințită, talentul său de a conduce – copiii și adulți, persoane și instituții – cu o autoritate fermă dar blândă.

Totuși, într-o primă fază, tânărul Liviu părea că se abate de la tradiția familiei : s-a orientat spre muzică. Elev de liceu la Tg. Mureș, a început să studieze vioara, întâi în particular apoi la Conservatorul municipal. Participa la toate manifestările muzicale școlare, iar de pe la vârsta de 14-15 ani, a început să ia lecții de armonie și contrapunct cu Maestrul Zeno Vancea. De atunci datează și primele încercări de compoziție. Totodată, adolescentul se străduia să-și formeze o cultură muzicală ascultând transmisiile radio și citind partituri pe rupte. Problemele s-au complicat însă după terminarea liceului, când s-a pus problema alegerii unei cariere. Muzica nu părea ceva „serios” pe vremea aceea, așa încât absolventul clasei de vioară s-a înscris la medicină. Spera să urmeze în paralel și Academia de muzică, dar lucrul nu s-a putut, medicina fiind mult prea solicitantă.

Pentru moment, aceasta a fost o realitate dureroasă dar Liviu Comes și-a continuat activitățile muzicale ca amator. Iar după război, și-a putut împlini visul înscriindu-se la Conservatorul din Cluj – unde l-a avut ca profesor de compoziție pe Maestrul Sigismund Toduță. În același timp, lucra ca asistent în cadrul facultății de medicină – specialitatea de boli infecțioase –, iar la terminarea studiilor muzicale, a devenit asistent și la Conservator.

Timp de peste un deceniu, Liviu Comes a desfășurat o dublă activitate, a fost simultan compozitor și medic, predând la două facultăți și tratând bolnavi. „Țineam cursul de armonie și apoi fugeam la spital să fac contravizita”, îmi povestea el. A reușit totuși să compună lucrări corale, camerale etc. În final însă, a luat hotărârea de a se dedica exclusiv muzicii. Decizia n-a fost ușoară căci doctorul Comes își iubea meseria – se spune despre el că a fost un foarte bun diagnostician. Totuși, o serie de factori l-au determinat să nu mai continue. Vizita de adio prin saloanele spitalului a făcut-o cu un șoricel de laborator în buzunarul de la piept...

Pe de altă parte însă, hotărârea Maestrului de a se consacra muzicii i-a permis să se realizeze cu adevărat pe plan artistic. Anii '60 au fost perioada când Liviu Comes a abordat tehnica serial-dodecafonică dând la iveală creații de referință ca Sonata pentru clarinet și pian. Între timp, Sigismund Toduță l-a desemnat ca succesor al său la conducerea Conservatorului din Cluj.

În 1969, Liviu Comes a luat cea de a doua hotărâre crucială din carieră : s-a mutat cu familia la București. Au urmat două decenii deosebit de bogate în lucrări simfonice, camerale și corale, circumscrise unei zone stilistice care s-ar putea numi „post-serială”, utilizând totalul cromatic dar cu elemente modale de folclor stilizat : poemele orchestrale „Salbă” (1969) și „Măguri” (1986), oratoriul „Cântec în piatră” (1978), Patru poeme corale (1979-85), Cvartetul de coarde (1989), Sonata pentru vioară solo (1995) și multe altele.

La aceasta se adaugă lucrările teoretice – „Melodica palestriniană” (1971, premiată de Academia română) și Tratatul de contrapunct (1986), ambele asociate cu activitatea sa de o viață ca profesor. Tot o preocupare de o viață a fost și educarea muzicală a copiilor de vârstă mică – problemă tratată atât teoretic cât și practic, prin culegeri de cântece. Amintim că Liviu Comes a condus ani de zile secția de Creație didactică și pentru copii a Uniunii Compozitorilor.

După 1990, Maestrul s-a orientat cu precădere spre creația corală, o realizare cu totul excepțională fiind Liturgia Sfântului Ioan Gură-de-Aur, premiată de Uniunea Compozitorilor (1991). Au urmat „Psalmi de restriște” (1996), „Colinde hunedorene” (1997), „Liturgia Brevis” (1998). Stilul se orientează acum spre un serialism modal, cu numeroase tensiuni armonice dar diatonic în esență. Este un stil de sinteză, în care se reunesc experimentele anilor '60 cu căutările armonice ale Poemelor corale și ecourile adânc întipărite în suflet ale muzicii religioase din Transilvania. În semn de omagiu, Academia de Muzică din Cluj i-a acordat Maestrului Comes, în 1998, titlul de Doctor Honoris Causa, cu prilejul împlinirii a 80 de ani.

Creația sa nu este voluminoasă, nu impresionează prin numărul lucrărilor ci prin gradul lor de finisare – rezultatul a zeci de revizuiți migăloase. Nota definitorie o constituie un lirism discret și interiorizat, dar având în același timp un subtext evocator, adesea chiar descriptiv. De altfel, calitatea pe care Liviu Comes o recunoștea muzicii sale era plasticitatea – și nu se înșela. Dar secretul său cel mai bine păstrat mi l-a destăinuit într-o după amiază senină de toamnă, privind undeva departe și gândind cu glas tare : „Nu se poate compune la rece”, reflecta el. „Dacă vrei ca să rămână ceva în urma ta, atunci pentru fiecare lucrare trebuie să verși o lacrimă”...

Alice Mavrodin

Patru schițe pentru vioară și pian opus 26 (1979)

Cele patru piese mici sunt destinate repertoriului de nivel elementar al instrumentului, create în cadrul acțiunii secției didactice pentru elevii școlilor de muzică. În afara aspectului tehnic al instrumentului, muzica celor patru schițe caută să ilustreze, într-un limbaj adecvat micilor interpreți, imaginile poetice sugerate de titlurile pieselor.

Autorul

PATRU SCHITE PENTRU VIOARA SI PIAN

1. TREI PRICHINDEI

Liviu Comes

Semplice e poco marziale (♩ = 84)

The first system of the musical score is in 4/4 time. It features a single melodic line in the treble clef starting with a forte (*f*) dynamic. The piano accompaniment is in grand staff (treble and bass clefs) and begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The piano part consists of a steady eighth-note accompaniment in the bass clef and a more melodic line in the treble clef, with dynamics ranging from *mf* to *f*.

The second system begins at measure 5. The melodic line is marked *cantabile* and *mf*. The piano accompaniment is also marked *cantabile* and *mf*. The piano part features a more complex texture with chords and moving lines in both the treble and bass clefs, maintaining a consistent eighth-note accompaniment in the bass.

The third system begins at measure 9. The melodic line continues with a *cantabile* character. The piano accompaniment features a variety of chordal textures and moving lines in both staves, with a consistent eighth-note accompaniment in the bass. The system concludes with a *gva* (ritardando) marking.

2. UN PISIC ȘI UN GHEM

Andante grazioso (♩ = 63)

Musical score for '2. UN PISIC ȘI UN GHEM', Andante grazioso (♩ = 63). The score is in 4/4 time and D major. It consists of three systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment.

System 1: The vocal line begins with a rest, followed by a melody starting on G4. The piano accompaniment features a strong first half (f) and a softer second half (p). Dynamics include *p*, *f*, and *p*.

System 2: The vocal line continues with a melody that includes a dynamic marking of *mf* and a crescendo leading to *f*. The piano accompaniment features a dynamic marking of *mf* and a crescendo leading to *f*. There are *8va* markings above the piano part.

System 3: The vocal line begins with a melody starting on G4, marked *p*, and a crescendo leading to *mf*. The piano accompaniment features a dynamic marking of *p* and a crescendo leading to *mf*.

3. BALUL BURSUCILOR

Allegretto scherzando (♩ = 92)

The musical score is written for piano and features a 4/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked 'Allegretto scherzando' with a quarter note equal to 92 beats per minute. The score is divided into four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano part consists of two staves (treble and bass clef). Dynamics include *mf* *leggiero*, *f*, *mf*, *f*, *mf*, *p*, and *mf*. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

4. DE PE DEAL

Lento (♩ = 56)

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a single melodic line in treble clef, starting with a whole rest followed by a series of quarter notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The dynamic marking *mp* is placed below the first measure. The middle and bottom staves are grand staff accompaniment. The middle staff (treble clef) features a series of chords and moving lines, with a *mp* dynamic marking. The bottom staff (bass clef) provides a harmonic foundation with chords and a steady bass line.

The second system begins at measure 5. The top staff continues the melodic line with quarter notes: F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3. The dynamic marking *p* is placed below the final measure. The middle staff features a more active accompaniment with eighth and sixteenth notes, including a section marked *in rilievo* and *p*. The bottom staff continues with a steady bass line of chords.

The third system begins at measure 9. The top staff features a melodic line with a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) and a dynamic marking of *mf*. The middle staff has a more complex accompaniment with eighth and sixteenth notes, also marked *mf*. The bottom staff continues with a steady bass line of chords.

ACEASTĂ LUCRARE ESTE PROTEJATĂ DE LEGEA DREPTULUI DE AUTOR !

FOTOCOPIEREA ACESTEI LUCRĂRI (CHIAR ȘI PARȚIALĂ) SAU DISTRIBUIREA COPIEI-PIRAT
CONSTITUIE INFRAȚIUNE ȘI SE SANȚIONEAZĂ CU ÎNCHISOARE DE PÂNĂ LA 3 ANI
(CF. LEGE 8/1996 - ART. 193 ȘI URM.)

RESPECTAȚI EFORTUL AUTORULUI ȘI AL ECHIPEI REDACȚIONALE
ȘI SUSȚINEȚI PUBLICAREA UNOR LUCRĂRI SIMILARE !

PUTEȚI ACHIZIȚIONA LUCRĂRILE NOASTRE DIN

LIBRĂRIA MUZICALĂ *George Enescu*
București, piața Sfinții Voievozi nr. 1
(lângă Colegiul Național de Muzică „George Enescu”)

SAU

PUTEȚI COMANDA ONLINE VIZITÂND

WWW.LIBRARIAMUZICALA.RO

E-MAIL: GRAFOART1991@GMAIL.COM
TEL.: 0747 236 278 (07-GRAFOART)